

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК

Сл.Весник на Р.Македонија бр. 7 од 15.01.2008 година

Член 1

Во Кривичниот законик ("Службен весник на Република Македонија" бр. 37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004 и 73/2006), во членот 122 по ставот (19) се додаваат четири нови става (20) , (21), (22) и (23), кои гласат:

„(20) Под жртва на кривично дело се подразбира секое лице кое претрпело штета, вклучувајќи физичка или ментална повреда, емотивно страдање, материјална загуба или друга повреда или загрозување на неговите основни слободи и права како последица на сторено кривично дело.

Под дете како жртва на кривично дело се подразбира малолетно лице до 18 години.

(21) Под детска порнографија се подразбира порнографски материјал кој визуелно прикажува очигледни полови дејствија со малолетник, или очигледни полови дејствија со лице кое изгледа како малолетник, или реални слики кои прикажуваат очигледни полови дејствија со малолетник.

(22) Под компјутерски систем се подразбира каков било уред или група на меѓусебно поврзани уреди од кои, еден или повеќе од нив, врши автоматска обработка на податоци според одредена програма.

(23) Под компјутерски податоци се подразбира презентирање на факти, информации или концепти во облик погоден за обработување преку компјутерски систем, вклучувајќи и програма подобна компјутерскиот систем да го стави во функција."

Ставовите (20), (21), (22), (23), (24), (25), (26), (27), (28) и (29) стануваат ставови (24), (25), (26), (27), (28), (29), (30), (31), (32) и (33).

Член 2

Во членот 157 став (1) зборовите: „со парична казна или" се бришат, а зборовите: „до една година" се заменуваат со зборовите: „од шест месеци до три години".

По ставот (1) се додава нов став (2), кој гласи:

„(2) Тој што делото од став 1 го стори преку компјутерски систем, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години. "

Во ставот (2) кој станува став (3) зборовите: „од три месеци до три години" се заменуваат со зборовите: „од шест месеци до пет години".

Во ставот (3) кој станува став (4) зборовите: „шест месеци" се заменуваат со зборот „една".

Ставовите (4), (5), (6) и (7) стануваат ставови (5), (6), (7) и (8).

Член 3

По членот 157 се додаваат три нови наслови и три нови члена 157-а,

157-б и 157-в, кои гласат:

„Повреда на правото на дистрибутерот на технички посебно заштитен сателитски сигнал

Член 157-а

(1) Тој што без одобрение од овластениот дистрибутер на технички посебно заштитен сателитски сигнал произведува, увезува, дистрибуира, изнајмува или на друг начин става на располагање на јавноста, односно дава услуги на поставување на материјален или нематеријален уред или систем заради пробивање на таков сигнал, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(2) Ако со делото од став 1 е прибавена значителна имотна корист или е предизвикана значителна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Тој што прима технички посебно заштитен сателитски сигнал чија заштита е пробиена без одобрување на неговиот овластен дистрибутер или врши натамошна дистрибуција на таквиот сигнал, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(4) Ако со делото од став 3 е прибавена значителна имотна корист или е предизвикана значителна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(5) Ако делото од ставовите 1 и 3 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(6) Предметите кои биле наменети или користени за сторување на делото или кои настанале со сторувањето на делото се одземаат.

Пиратерија на аудиовизуелно дело

Член 157-б

(1) Тој што без одобрение филмскиот продуцент или овластениот дистрибутер на кој филмскиот продуцент му го пренел своето право на аудиовизуелното дело произведува, увезува, репродуцира, дистрибуира, ускладиштува, изнајмува, пушта во промет или на друг начин става на располагање на јавноста, или презема други дејствија заради дистрибуција, изнајмување, јавно прикажување, пуштање во промет, ставање на располагање на јавноста или на друг начин противправно го користи аудиовизуелното дело, односно видеограмот или неговите неовластено умножени примероци, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(2) Ако со делото од став 1 е прибавена значителна имотна корист или е предизвикана значителна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако делото од став 1 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(4) Предметите кои биле наменети или користени за сторување на делото или кои настанале со сторувањето на делото се одземаат.

Пиратерија на фонограм

Член 157-в

(1) Тој што без одобрение од производителот на фонограм или здружението за колективно остварување на правата на производителите на фонограми произведува, репродуцира, дистрибуира, ускладиштува, изнајмува, пушта во промет или на друг начин става на располагање на јавноста, или презема други дејствија заради дистрибуција, изнајмување, пуштање во промет, ставање на располагање на јавноста или на друг начин противправно го користи фонограмот или неговите неовластено умножени примероци, ќе се казни со затвор од шест месеци до три години.

(2) Ако со делото од став 1 е прибавена значителна имотна корист или е предизвикана значителна штета, ќе се казни со затвор од една до пет години.

(3) Ако делото од став 1 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(4) Предметите кои биле наменети или користени за сторување на делото или кои настанале со сторувањето на делото се одземаат. "

Член 4

Во членот 186 став (1) зборот „една“ се заменува со зборот „три“.

Член 5

Насловот пред членот 188 се менува и гласи: „Полов напад врз малолетник кој не наполнил 14 години“.

Член 6

Во членот 188 став (1) зборот „дете“ се заменува со зборовите: „малолетник кој не наполнил 14 години“ , а зборовите: „од една до десет години“ се заменуваат со зборовите: „најмалку четири години“.

Ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2) зборовите: „ставовите 1 и 2“ се заменуваат со зборовите: „став 1“, по зборот „изврши“ се додаваат зборовите: „крвен сродник во права линија или брат, односно сестра“, по зборот „очув“ се додава зборот „маќеа“, а зборот „пет“ се заменува со зборот „осум“.

По ставот (2) се додава нов став (3), кој гласи:

„(3) Со казната од став 2 ќе се казни и тој што делото од став 1 ќе го стори со малолетник кој не наполнил 14 години со злоупотреба на неговото душевно заболување, душевна растроеност, немоќ, заостанат душевен развој или друга состојба поради која е неспособен за отпор.“

Во ставот (4) зборовите: „најмалку пет години“ се заменуваат со зборовите: „најмалку десет години или со доживотен затвор“.

Член 7

Во членот 191 став (1) зборот „лица“ се заменува со зборот „лице“, а зборовите: „шест месеци“ се заменуваат со зборот „една“.

Во ставот (3) зборовите: „шест месеци“ се заменуваат со зборот „три“.

Ставовите (4) и (5) се бришат.

Во ставот (6) кој станува став (4) бројот „5" се заменува со бројот „3", а зборот „една" се заменува со зборот „три".

Член 8

Во насловот пред членот 193 „Прикажување на порнографски материјал на дете" зборот „дете" се заменува со зборот „малолетник".

Член 9

Во членот 193 став (1) зборот „дете" се заменува со зборовите: „малолетник кој не наполнил 14 години", а зборовите: „ќе се казни со парична казна или со затвор до една година" се заменуваат со зборовите: „ќе се казни со затвор од шест месеци до три години".

Во ставот (2) се менува и гласи:

"(2) Ако делото е сторено преку средства за јавно информирање, сторителот ќе се казни со затвор од три до пет години."

Член 10

По членот 193 се додава нов наслов и нов член 193-а, кои гласат:

„Производство и дистрибуција на детска порнографија преку компјутерски систем

Член 193-а

(1) Тој што произведува детска порнографија со цел нејзина дистрибуција, дистрибуира или пренесува или нуди или на друг начин прави достапна детска порнографија преку компјутерски систем, ќе се казни со затвор од три до пет години.

(2) Тој што набавува детска порнографија преку компјутерски систем за себе или за друг или поседува детска порнографија во компјутерски систем или медиум кој служи за чување на компјутерски податоци со намера за прикажување на друг или за дистрибуција ќе се казни со затвор од шест месеци до три години."

Член 11

Во членот 194 ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2) зборот „дете" се заменува со зборовите: „малолетник кој не наполнил 14 години".

Член 12

Во членот 236 став (3) по зборовите: „културно наследство" се додаваат зборовите: „или уред или друг предмет од посебно значење за сигурноста на луѓето и имотот и сигурноста на јавниот сообраќај или објект на јавни инсталации".

Член 13

По членот 244 се додава нов наслов и нов член 244-а, кои гласат:

"Бесправно градење

Член 244-а

(1) Тој што гради или изведува градба или врши надзор над градба на сопствено или туѓо земјиште без одобрение за градење или спротивно на одобрението за градење издадено од надлежен орган, ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(2) Ако делото од став 1 е сторено заради продажба, ќе се казни со затвор од три до осум години.

(3) Со казната од став 2 ќе се казни и тој што изведува градежни работи спротивно на основниот проект или врши реконструкција на конструктивните елементи на градбата без основен проект и ја нарушува механичката отпорност, стабилноста на градбата и сеизмичката заштита.

(4) Службено лице во локална самоуправа или во орган на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот кое ќе донесе решение за локациски услови спротивно на важечки урбанистички план или ќе издаде одобрение за градење спротивно на решението за локациски услови и стори нарушување на планираниот простор, со што за себе или за друг прибави противправна имотна корист или на друг му нанесе штета, ќе се казни со затвор од три до осум години

(5) Ако делото од ставовите 1, 2 и 3 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(6) Изградените недвижности се одземаат."

Член 14

Во членот 261 став (3) по зборовите: „културно наследство"се додаваат зборовите: „или уред или друг предмет од посебно значење за сигурноста на луѓето и имотот и сигурноста на јавниот сообраќај или објект на јавни инсталации", зборот „месеци" се брише, а зборот „пет" се заменува со зборот „осум".

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Предметите од ставовите 1, 2 и 3 се одземаат."

Член 15

Насловот пред членот 313 се менува и гласи: „Терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста".

Член 16

"Во членот 313 зборот „четири" се заменува со зборот „десет".

Член 17

Насловот пред членот 394-а и членот 394-а се менуваат и гласат:

„Терористичка организација

Член 394-а

(1) Тој што создава група, банда или друга злосторничка организација за извршување на кривични дела на: убиство, телесно повредување, грабнување на лица, уништување на јавни објекти,

транспортни системи, објекти на инфраструктура, информациона системи и други објекти во општа употреба, грабнување на авиони или други средства за јавен транспорт, производство, поседување или трговија со нуклеарно оружје, биолошки, хемиски оружја и други видови на оружја и опасни материји, пуштање на опасни радиоактивни, отровни и други опасни супстанции или предизвикување на пожар или експлозија, уништување на постројки за снабдување со вода, енергија или други основни природни извори, со намера загрозување на животот и телото и создавање чувство на несигурност или страв кај граѓаните, ќе се казни со затвор од најмалку осум години.

(2) Припадникот на групата, бандата или друга злосторничка организација, како и тој што помага на кој било начин, ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(3) Со казната од став 2 ќе се казни и тој што јавно повикува, поттикнува или поддржува создавање на терористичка организација.

(4) Сторителот на делото од став 1 кој со откривање на организацијата или на друг начин ќе го спречи извршувањето на планираните дела, ќе се казни со затвор од три месеци до три години, а може и да се ослободи од казната.

(5) Сторителот од став 2 кој ќе ја открие организацијата пред да стори во нејзин состав или за неа некое од делата предвидени во став 1, ќе се ослободи од казна.

(6) Недвижностите искористени и предметите и средствата наменети за подготвување на делата од ставовите 1, 2, и 3 се одземаат. "

Член 18

По членот 394-а се додаваат два нови наслова и два нови члена 394-б и 394-в, кои гласат:

„Тероризам

Член 394-б

(1) Тој што ќе изврши дело на убиство, телесно повредување, грабнување на лица, уништување на јавни објекти, транспортни системи, објекти на инфраструктура, информациона системи и други објекти во општа употреба, грабнување на авиони или други средства на јавен транспорт, производство, поседување или трговија со нуклеарно оружје, биолошки, хемиски оружја и други видови на оружја и опасни материји, пуштање на опасни радиоактивни, отровни и други опасни супстанции или предизвикување на пожар или експлозија, уништување на постројки за снабдување со вода, енергија или други основни природни извори, со намера загрозување на животот и телото и создавање чувство на несигурност или страв кај граѓаните, ќе се казни со затвор најмалку десет години или со доживотен затвор.

(2) Тој што јавно повикува, со ширење или ставање на кој било друг начин на располагање на јавноста на порака со која се повикува или поттикнува на извршување на некое од дејствијата предвидени со став 1 и со тоа ќе предизвика опасност за извршување на такво дејствие, ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(3) Со казната од став 2 ќе се казни и тој што ќе се договори со друго лице за извршување на делото од став 1, или ќе повика друг да се приклучи кон здружение или група со намера за извршување на делото од став 1.

(4) Тој што организира изработување, подготвува, изработува, продава, купува, пренесува или држи експлозив, огнено оружје или друго оружје или опасни супстанции, наменети за извршување на делото од став 1, како и тој што врши обука или на друг начин подготвува друг за извршување на делото од став 1, ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(5) Ако делото од ставовите 2 и 4 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(6) Недвижностите искористени и предметите и средствата наменети за подготвување и извршување на делата ќе се одземат.

Финансирање на тероризам

Член 394-в

(1) Тој што обезбедува или собира средства на кој било начин, директно или индиректно, незаконски и свесно, со намера тие да бидат употребени или со знаење дека тие ќе бидат искористени целосно или делумно заради извршување на кривично дело грабнување на воздухоплов или брод (член 302), загрозување на безбедноста на воздушниот сообраќај (член 303), терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедност (член 313), терористичка организација (член 394-а), тероризам (член 394-б), злосторство против човечноста (член 403-а), меѓународен тероризам (член 419), земање заложници (член 421) и друго дело на убиство или тешка телесна повреда извршено со намера да се создаде чувство на несигурност или страв кај граѓаните, ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(2) Тој што јавно повикува, со ширење или ставање на кој било друг начин на располагање на јавноста на порака со која се повикува или поттикнува на извршување на некое од дејствијата предвидени со став 1, ќе се казни со затвор од четири до десет години.

(3) Со казната од став 2 ќе се казни и тој што ќе се договори со друго лице за извршување на делото од став 1, или ќе повика друг да се приклучи кон здружение или група со намера за извршување на делото од став 1.

(4) Тој што ќе создаде група или банда што има за цел извршување на кривичното дело од став 1, ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(5) Припадникот на групата или бандата, ќе се казни со затвор најмалку пет години.

(6) Припадникот на групата или бандата, кој ќе ја открие групата, односно бандата пред да стори некое кривично дело во нејзин состав или за неа, ќе се ослободи од казна.

(7) Ако делото од ставовите 1, 2, 3 и 4 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(8) Средствата наменети за подготвување, финансирање и

извршување на делата од ставовите 1, 2, 3 и 4 ќе се одземат."

Член 19

По членот 396 се додава нов член 396-а, кој гласи:

"Член 396-а

(1) Тој што ќе изврши фалсификување на ознаки на огнено оружје со бришење, уништување или менување на ознаките на огнено оружје и деловите на огнено оружје или не изврши жигосување и означување на огненото оружје, деловите, компонентите на огненото оружје и муницијата, ќе се казни со затвор од една до десет години.

(2) Ако делото од став 1 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна."

Член 20

Во членот 418-а став (1) по зборовите: „друго лице" се додаваат зборовите: „или на друг начин".

Ставот (2) се брише.

Во ставот (3) кој станува став (2) зборовите: „ставовите (1) и (2)" се заменуваат со зборовите: „став 1".

Во ставот (4) кој станува став (3) по зборовите: „сексуални услуги" се додаваат зборовите: „или друг вид експлоатација", а зборот „знае" се заменува со зборовите: „знаел или бил должен да знае".

По ставот (3) се додава нов став (4), кој гласи:

„(4) Согласноста на жртвата на трговија со луѓе заради намера за експлоатација предвидена во став 1, не се од значење за постоењето на кривичното дело од став 1."

Ставот (5) се брише.

По ставот (6) кој станува став (5) се додава нов став (6), кој гласи:

„(6) Обидот е казнив."

Во ставот (7) зборот „Предметите" се заменува со зборовите: „Недвижностите искористени и предметите".

Член 21

Во насловот пред членот 418-в по зборовите: „трговија со луѓе" се додаваат зборовите: "трговија со малолетно лице".

Член 22

Во членот 418-в ставови (1) и (4) зборовите: „членовите 418-а и 418-б" се заменуваат со зборовите: „членовите 418-а, 418-б и 418-г".

Член 23

По членот 418-в се додава нов наслов и нов член 418-г, кои гласат:

„Трговија со малолетно лице

Член 418-г

(1) Тој што врбува, превезува, пренесува, купува, продава, засолнува или прифаќа малолетно лице заради експлоатација по пат на

проституција или други форми на сексуална експлоатација, порнографија, принудна работа или слугување, ропство, присилни бракови, присилна фертилизација, незаконито посвојување или нему сличен однос или недопуштено пресадување делови од човеково тело, ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(2) Тој што делото од став 1 ќе го стори со сила, сериозна закана, со доведување во заблуда или друга форма на присилба, грабнување, измама, со злоупотреба на својата положба или состојба на бременост, немоќ или физичка или ментална неспособност на друг, или со давање или примање пари или друга корист заради добивање согласност на лице кое има контрола на друго лице, ќе се казни со затвор најмалку десет години.

(3) Тој што користи или овозможува на друг користење на сексуални услуги или друг вид експлоатација од малолетно лице за кое знаел или бил должен да знае дека е жртва на трговија со луѓе, ќе се казни со затвор најмалку осум години.

(4) Тој што ќе одземе или уништи лична карта, пасош или друга туѓа идентификациона исправа заради вршење на делото од ставовите 1 и 2, ќе се казни со затвор најмалку четири години.

(5) Согласноста на малолетното лице со дејствијата предвидени во став 1, не е од значење за постоењето на кривичното дело од став 1.

(6) Ако делото од став 1 го стори правно лице, ќе се казни со парична казна.

(7) Недвижностите искористени и предметите и превозните средства употребени за извршување на делото се одземаат."

Член 24

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".